

ZELENA EKONOMIJA

mr Tatjana Jandrić

Banja Luka, 13.2.2014. god.

ZELENA EKONOMIJA

- **United Nations Environment Programme (UNEP):** “Ekonomija čiji rezultati dovode do poboljšanja ljudskog blagostanja i socijalne jednakosti, dok značajno smanjuje rizike po životnu sredinu”.
- **“Trostruka dobit”:**
 - ✓ Zelena rješenja koja podstiču razvoj (“ozelenjavanje” glavnih sektora ekonomije: energetika, saobraćaj, industrija, poljoprivreda, turizam i upravljanje otpadom, porast “zelenog zapošljavanja”)
 - ✓ Društvena jednakost (smanjenje siromaštva i postizanje ostalih srodnih socijalnih ciljeva)
 - ✓ Rješavanje neodloživih pitanja životne sredine (niska potrošnja ugljenika, efikasno korišćenje resursa)
- **Održivi razvoj:** Integrisanje ekonomskog, socijalnog i aspekta životne sredine u održivom razvoju zahtijeva da rast koji se ostvaruje bude “inkluzivan” i “zelen”.

ZELENA EKONOMIJA

- **Konferencija UN o životnoj sredini i razvoju, Rio de Žaneiro, 1992. god.**
 - definisan koncept “ održivog razvoja”
- **Konferencija UN o održivom razvoju, “Rio+20”, 2012. god.**
 - Kako izgraditi zelenu ekonomiju da bi se dostigao održivi razvoj i suzbilo siromaštvo, uključujući podršku zemljama u razvoju, koja bi im pomogla da pronađu put do zelenog razvoja
 - Kako unaprijediti međunarodnu koordinaciju za održivi razvoj gradeći institucionalni okvir

STRATEŠKI PRAVCI ZA RAZVOJ ZELENE EKONOMIJE

1. Harmonizacija socioekonomskog razvoja sa politikama Evropske unije

- efikasno korišćenje prirodnih resursa i razvoj praćen niskim emisijama gasova sa efektom staklene bašte: efikasno korišćenje energije i prirodnih resursa, princip održive proizvodnje i potrošnje, zelene javne nabavke, reforme ekonomske i fiskalne politike, mjere u pravcu ekonomije sa niskom potrošnjom ugljenika, edukacija i inovacije za održivi razvoj...

2. Unapređenje socijalne inkluzije i smanjenje siromaštva

- podrška otvaranju novih radnih mjesta i smanjenje nezaposlenosti, mjere za smanjivanje siromaštva i neusklađenosti prihoda, borba protiv nejednakosti, socijalna inkluzija osjetljivih grupa

STRATEŠKI PRAVCI ZA RAZVOJ ZELENE EKONOMIJE

3. Jačanje i podrška sektoru životne sredine

- promovisanje investicija u infrastrukturu koja podržava sve aspekte održivog razvoja

4. Definisanje dugoročnog institucionalnog i finansijskog okvira kao podrške održivom razvoju

-postojanje obavezne budžetske linije za održivi razvoj u svakoj ključnoj instituciji, promovisanje stabilne institucionalne organizacije uz finansijski okvir za održivi razvoj...

5. Promovisanje podregionalne saradnje (Sporazum o regionalnom tržištu energije...)

PRIMJERI ZELENE EKONOMIJE PO SEKTORIMA

GRAĐEVINARSTVO-STANOGRADNJA

- Društveno podsticana pasivna stanogradnja-efekti:

Ekonomija	Društvo	Životna sredina
Idejno rješenje, projektovanje i izgradnja povjereni domaćim kompanijama	Oslobađanje stanara od komunalnog doprinosa	Minimalan uticaj novih zgrada na životnu sredinu
Ulaganje državnih i gradskih sredstava u društveno dobro	Suzbijanje energetske siromaštva-manji računi za energiju	Smanjenje potrošnje energije i emisije gasova sa efektom staklene bašte

SAOBRAĆAJ

- **Obnavljanje voznog parka gradskih autobusa – 2 scenarija:**
 - Nabavka savremenih vozila **smanjuje troškove potrošnje pogonskog goriva** (komprimovanog gasa i euro dizela) pri čemu se investicija može otplatiti nakon desetogodišnjeg perioda eksploatacije autobusa
 - Prelazak na korišćenje biodizela dovodi do najvećeg smanjenja emisija CO₂

UPRAVLJANJE OTPADOM

- Razdvajanje i reciklaža otpada – efekti:

Ekonomija	Društvo	Životna sredina
Poboljšano poslovanje komunalnog društva	Smanjenje rizika od bolesti	Zbrinjavanje svih vrsta otpada (odvojeno prikupljanje, reciklaža)
Manji troškovi građana za odvoz otpada	Na reciklažnom dvorištu zaposleno lokalno stanovništvo	Smanjenje otpada i emisije gasova sa efektom staklene bašte

VODOVOD

- **Daljinsko očitavanje vode – efekti:**

Ekonomija	Društvo	Životna sredina
Smanjenjem gubitaka do manjih troškova-plaća se samo isporučeno.	Manji računi-veće zadovoljstvo kupaca.	Smanjenje potrošnje energije potrebne za rad pumpi za vodu, što znači i manje štetnih emisija.

ODRŽIVI TURIZAM

(eko-turizam, avanturistički turizam, agroturizam)

- Eko-turizam - efekti:

Ekonomija	Društvo	Životna sredina
Razvoj novih poslovnih mogućnosti za lokalnu zajednicu (seoska domaćinstva, agroturističke zadruge)	Nova radna mjesta u turističkoj agenciji	Minimalan uticaj na životnu sredinu - smanjena emisija CO ₂
Prihod velikim dijelom ostaje u lokalnoj zajednici	Edukacija posjetilaca o prirodnim i kulturnim vrijednostima turističkog mjesta	Zaštita i očuvanje prirode

Ruralna elektrifikacija - obnovljivi izvori energije

- Ruralna elektrifikacija obnovljivim izvorima energije (energija sunca, vjetra, malih vodotokova ili biomase) – efekti:

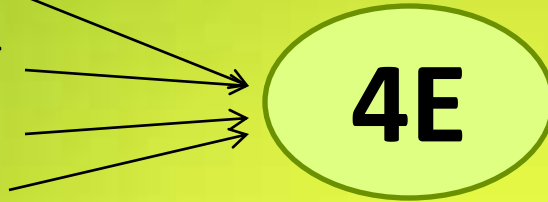
Ekonomija	Društvo	Životna sredina
Nove poslovne mogućnosti (stočarstvo, ekološka proizvodnja mlijeka)	Razvoj porodičnih poljoprivrednih gazdinstava	Minimalan uticaj na životnu sredinu i smanjenje emisija CO ₂
3-4 puta jeftinije rješenje od tradicionalne elektrifikacije	Održivi opstanak ljudi u ruralnim krajevima	Povoljan uticaj na vazduh

ZAKLJUČAK

- **Jedinstveni problem održivog razvoja čovječanstva početkom 21. vijeka su:**

- ✓ ENERGIJA
- ✓ EFIKASNOST
- ✓ EKONOMIJA
- ✓ EKOLOGIJA

- **Nameće se pokretanje “energetske revolucije”,** odn. drastičnog zaokreta ka većem korišćenju obnovljivih izvora energije, kao jedinom mogućem izlazu iz energetske krize i okretanju održivom energetsom razvoju.
- **Održivi razvoj i dalje ostaje dugoročni prvorazredni cilj,** ali se dodatni napori i sredstva moraju usmjeriti ka **implementaciji koncepta zelene ekonomije,** kao sredstva za ostvarenje tog cilja.
- **Ulaganja u životnu sredinu,** smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte i prilagođavanje na klimatske promjene, zajedno sa adekvatnim mjerama **promovisanja socijalne inkluzije,** treba shvatiti kao **pokretače zelenog (i održivog) razvoja** i kao početnu investiciju, a nikako kao izdatke.

Hvala na pažnji!